

Republica Moldova

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin 52/A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 370

din 29 iunie 2025

mun. Chișinău

privind desemnarea SRL „Operatorul Pieței de Energie M” în calitate de operator al pieței energiei electrice desemnat (OPEED) cu sarcina de realizare a cuplării internaționale a pieței energiei electrice pentru ziua următoare și a pieței energiei electrice pe parcursul zilei

În conformitate cu prevederile art. 82¹ alin. (3) din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și art. 16 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică, precum și în deplină corespundere cu Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice D/2022/03/MC-EnG care transpune Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directoare privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor, în rezultatul examinării solicitării SRL „Operatorul Pieței de Energie M” nr. 8 din 19 iunie 2025, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

CONSTATĂ:

Prin Hotărârea Guvernului nr. 125 din 21.02.2024, SRL „Operatorul Pieței de Energie M” (în continuare „OPEM”) a fost desemnat în calitate de operator al pieței energiei electrice, responsabil de crearea și funcționarea piețelor organizate de energie electrică.

Totodată, prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 172 din 19.03.2024, „OPEM” i-a fost eliberată licența Seria AMMI 000166 pentru desfășurarea activității de operare a pieței energiei electrice pentru un termen de 10 ani.

Ulterior, la data de 19.06.2025, „OPEM” a solicitat ANRE desemnarea sa în calitate de operator al pieței energiei electrice desemnat (OPEED), manifestându-și astfel disponibilitatea pentru realizarea sarcinii cuplării internaționale a pieței energiei electrice pentru ziua următoare (PZU) și a pieței energiei electrice pe parcursul zilei (PPZ).

În scopul susținerii cererii sale de desemnare, „OPEM” a prezentat Agenției documentele care confirmă îndeplinirea cumulativă de către aplicant a cerințelor prevăzute de art. 82¹ alin. (3) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, și anume:

1) A contractat sau contactează resurse adecvate pentru operarea comună, coordonată și conformă a cuplării unice a piețelor energiei electrice pentru ziua următoare și/sau a piețelor energiei electrice pe parcursul zilei, inclusiv resursele necesare pentru a-și îndeplini funcțiile de operator al pieței energiei electrice desemnat, resursele financiare, tehnologia informației necesară, infrastructura tehnică și procedurile operaționale.

În acest sens, ANRE reține că „OPEM” este subsidiara Operatorului Pieței de Energie Electrică și de Gaze Naturale „OPCOM” SA din România, care la rândul său a fost nominalizat de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei din România în calitate de OPEED. Prin urmare, „OPEM” beneficiază direct de experiența vastă de administrare a piețelor PZU și PPZ din România. În acest sens „OPEM” a prezentat ANRE următoarele proiecte ale contractelor de furnizare de servicii de către „OPCOM”:

- Contractul de servicii pentru serviciile de tranzacționare și cuplare a pieței pentru ziua următoare;

- Contractul de servicii pentru serviciile de tranzacționare și cuplare a pieței de energie electrică pe parcursul zilei.

În confirmarea disponibilității tehnologiilor necesare îndeplinirii sarcinilor cuplării unice a piețelor energiei electrice, solicitantul a informat ANRE despre achiziția de la furnizorul GE Vernova (parte a grupului General Electric), a licenței pentru operarea pe teritoriul Republicii Moldova a unei platforme de tranzacționare pe PZU similare celei din România. De asemenea, au fost realizate toate adaptările necesare pentru corespunderea platformei Regulilor pieței energiei electrice, aprobate prin HCA al ANRE nr. 238/2020.

Pentru tranzacționarea pe PPZ, urmează a fi utilizate serviciile de platformă oferite de Deutsche Börse AG, respectiv platforma de tranzacționare M7 Trading, interfațată cu soluția centrală de cuplare XBID.

În scopul organizării și gestionării piețelor energiei electrice PZU și PPZ, de către „OPEM” au fost elaborate și avizate de către ANRE:

- Procedura operațională privind funcționarea pieței energiei electrice pentru Ziua Următoare (PZU);
- Procedura operațională privind funcționarea pieței energiei electrice pe Parcursul Zilei (PPZ).

2) Este în măsură să se asigure că participanții la piață au acces liber la informațiile privind sarcinile operatorului pieței energiei electrice desemnat.

„OPEM” dispune de pagină electronică oficială www.opem.md, care reprezintă un instrument deschis pentru accesul la toate informațiile de interes. În același timp, participanții care realizează operațiuni de tranzacționare pe PZU și PPZ, vor avea asigurat accesul la informațiile aferente tranzacționării prin intermediul platformelor dedicate.

3) Este eficient din punctul de vedere al costurilor în ceea ce privește cuplarea unică a piețelor energiei electrice pentru ziua următoare și a piețelor energiei electrice pe parcursul zilei și, în cadrul sistemului său intern de contabilitate, se ține o contabilitate separată pentru funcțiile de cuplare a piețelor și alte activități, pentru a se evita subvențiile încrucișate.

În conformitate cu art. 87 alin. (2) lit. a) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și pct. 3 din Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin HCA al ANRE nr. 238/2020, contravaloarea serviciului prestat de către operatorul pieței energiei electrice constituie obiectul metodologiei și deciziilor tarifare ale ANRE, care se bazează pe principiul funcționării eficiente și asigurării viabilității financiare a întreprinderilor electroenergetice în baza costurilor justificate și strict necesare pentru desfășurarea activităților reglementate. Prin urmare, eficiența costurilor „OPEM” este strict reglementată de către ANRE și nu poate fi influențată de către operator.

Totodată, ANRE menționează că „OPEM” în calitatea sa de întreprindere electroenergetică, pe care o deține încă din 19.03.2024, este obligat conform art. 89 al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, să asigure evidența contabilă separată pentru activitățile ce țin de sectorul electroenergetic și alte activități, așa cum ar fi în cazul în care aceste activități ar fi desfășurate de întreprinderi distincte, fapt confirmat inclusiv prin rapoartele prezentate periodic către Agenție.

4) Dispune de un nivel adecvat de separare a activității față de alți participanți ai pieței energiei electrice.

ANRE în calitatea sa de autoritate investită cu competențe de reglementare și de monitorizare a activităților din sectorul electroenergetic, inclusiv prin licențiere și control, nu a identificat careva date sau informații care să confirme lipsa de independență a „OPEM” în raport cu alți participanți ai pieței energiei electrice. Atât „OPEM” cât și „OPCOM” nu dețin direct sau indirect controlul asupra altor întreprinderi electroenergetice din Republica Moldova.

5) Dacă este desemnat ca monopol legal național pentru serviciile de tranzacționare pe piața energiei electrice pentru ziua următoare și pe piața energiei electrice pe parcursul zilei într-un alt stat, nu face uz de veniturile obținute în Republica Moldova pentru a-și finanța activitățile pe piața energiei electrice pentru ziua următoare și pe piața energiei electrice pe parcursul zilei în acel stat.

Reieșind din faptul că „OPEM” nu a fost desemnat ca monopol legal național pentru serviciile de tranzacționare pe piețele PZU și PPZ într-un alt stat, evaluarea îndeplinirii de către aplicant a restricției privind utilizarea veniturilor obținute în Republica Moldova pentru finanțarea activităților pe piața energiei electrice din alte jurisdicții, nu este necesară.

6) Este în măsură să trateze toți participanții pieței energiei electrice într-un mod nediscriminatoriu.

„OPEM” dispune de un cadru procedural elaborat în conformitate cu prevederile Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și Regulile pieței energiei electrice, aprobate prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 283/2020, care facilitează formarea unei piețe angro de energie electrică la nivel național în condiții de concurență, transparență și nediscriminare.

Procedurile respective au fost avizate de către ANRE prin Hotărârea Consiliului de administrație nr. 31 din 14.01.2025 și reglementează detaliat mecanismele de funcționare a piețelor PZU și PPZ precum și condițiile în care are loc înregistrarea, suspendarea și revocarea/retragerea participanților la piețele organizate de energie electrică.

7) Dispune de mecanisme adecvate de supraveghere a pieței.

În scopul creării mecanismelor adecvate de supraveghere a pieței, de către „OPEM” a fost elaborată Procedura operațională privind supravegherea funcționării piețelor administrate de energie electrică, care a fost avizată de către ANRE în modul stabilit.

Totodată, la 31.03.2025, „OPEM” a semnat cu Agenția pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei (ACER), Memorandumul de înțelegere privind cooperarea pentru monitorizarea pieței în temeiul Regulamentului (UE) nr. 1227/2011 al Parlamentului European și al Consiliului privind integritatea și transparența pieței angro de energie (REMIT).

Memorandumul semnat prevede o cooperare între cele două entități în vederea monitorizării piețelor angro de energie în conformitate cu cerințele de integritate și transparență în cadrul REMIT și stabilește printre altele că ACER poate solicita informații și clarificări de la „OPEM”, iar experții în supravegherea pieței din cadrul „OPEM”, atunci când monitorizează piețele angro de energie, pot solicita informații și clarificări de la ACER cu privire la interpretarea aplicării REMIT. Totodată părțile au stabilit și posibilitatea notificării reciproce prin canale de comunicare securizate în cazul depistării unei tranzacții suspecte sau a unei potențiale încălcări a oricărei prevederi REMIT.

Prin urmare, Agenția reține că Memorandumul de înțelegere privind cooperarea între „OPEM” și ACER, reprezintă un mecanism eficient pentru supravegherea pieței care va completa atât Procedura operațională privind supravegherea funcționării piețelor administrate de energie electrică, pusă în aplicare de către operatorul pieței, cât și atribuțiile ANRE de monitorizare, stabilite la art. 85⁵ din Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică.

8) A încheiat acorduri adecvate privind transparența și confidențialitatea cu participanții la piață și cu operatorul sistemului de transport.

Atât procedurile avizate de către ANRE, cât și contractul cadru de participare la PZU și PPZ, stabilesc reguli și principii clare de asigurare a confidențialității informațiilor obținute de către părți. Informațiile confidențiale includ, fără a se limita la, date tehnice, economice, financiare sau comerciale, cum ar fi ofertele de tranzacționare, detaliile tranzacțiilor, garanțiile financiare, datele de acces la sistemele de tranzacționare, și orice alte informații care au valoare comercială datorită necunoașterii lor de către terți. Părțile își asumă responsabilitatea pentru realizarea măsurilor de protejare a confidențialității informațiilor, inclusiv măsuri fizice și logice de securitate IT, prevăzute detaliat în contracte.

Totodată, la 27.06.2025, între operatorul sistemului de transport „Moldelectrica” și „OPEM” a fost semnat Contractul de echilibrare nr. 398pre, care de asemenea stipulează cerințe de confidențialitate reciproce.

În același timp, transparența urmează a fi asigurată atât prin publicarea tuturor informațiilor relevante aferente funcționării piețelor administrate de către OPEM pe pagina oficială www.opem.md, cât și prin publicarea informațiilor referitoare la tranzacționare pe platformele dedicate.

9) Este în măsură să furnizeze serviciile de compensare și decontare necesare.

În scopul furnizării serviciilor de compensare și decontare necesare, au fost elaborate de către „OPEM” și avizate de către ANRE în modul stabilit, următoarele proceduri:

-Procedura privind constituirea, verificarea și utilizarea garanțiilor financiare pentru participarea la Piața pentru Ziua Următoare și la Piața pe Parcursul Zilei;

-Procedura privind încasările și plățile aferente tranzacțiilor cu energie electrică înregistrate pe Piața pentru Ziua Următoare și pe Piața pe Parcursul Zilei;

- Procedura privind stabilirea și modificarea scalei de preț pentru Piața energiei electrice pentru Ziua Următoare și pentru Piața energiei electrice pe Parcursul Zilei.

Agenția constată că „OPEM” are capacitatea să asigure exercitarea funcției de operator de decontare pentru PZU și PPZ. În acest sens „OPEM” beneficiază de expertiza și capacitatea „OPCOM” de implementare a aplicațiilor aferente gestionării garanțiilor și decontării tranzacțiilor.

10) Este în măsură să instituie sistemele și metodele de comunicații necesare pentru coordonarea cu operatorul sistemului de transport.

Agenția constată că, prevederile contractului de echilibrare nr. 398pre din 27.06.2025, semnat între operatorul sistemului de transport „Moldelectrica” și „OPEM”, stabilește modalitatea de comunicare necesară pentru coordonarea cu OST, care cuprinde lista exhaustivă și contactele persoanelor responsabile. Prin urmare, „OPEM” are instituite canale de comunicare adecvate cu operatorul sistemului de transport, care ulterior pot fi dezvoltate prin intermediul unor sisteme dedicate.

Reieșind din cele expuse, urmare a examinării solicitării „OPEM” și a documentelor prezentate, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică constată, că acesta îndeplinește cerințele prevăzute de art. 82¹ alin. (3) al Legii nr. 107/2016 cu privire la energia electrică și este posibil de a fi desemnat în calitate de OPEED cu sarcina de realizare a cuplării internaționale a piețelor PZU și PPZ.

Având în vedere circumstanțele de fapt constatate, cât și normele de drept aplicabile, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. Se desemnează, pentru o perioadă de 4 ani, SRL „Operatorul Pieței de Energie M” în calitate de operator al pieței energiei electrice desemnat (OPEED) cu sarcina de realizare a cuplării internaționale a pieței energiei electrice pentru ziua următoare și a pieței energiei electrice pe parcursul zilei.
2. Hotărârea se remite către SRL „Operatorul Pieței de Energie M” și se publică pe pagina web oficială a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică.
3. Departamentul energie electrică și regenerabilă și Departamentul licențiere, monitorizare și control din cadrul ANRE vor monitoriza executarea prezentei Hotărâri.
4. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data adoptării și poate fi contestată la autoritatea emitentă, în termen de 30 de zile de la data notificării acesteia.

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexandru URSU
Director